Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

111893

Tysklandsbrigaden var klar til krig

HD 14/3-97

I dag, 47 år etterpå, går det kaldt nedover ryggen på de aller fleste når de hører at norske soldater sto klar til å gå i krig og forsvare tysk jord mot sovjetiske soldater i 1950. Det var likevel realiteten da Korea-krigen presset USA og Sovjet til randen av krig. 6. juli 1950 ga statsminister Einar Gerhardsen sin tilslutning til at Tysklandsbrigaden skulle slåss hvis sovjetiske styrker gikk inn i Schleswig-Holstein.

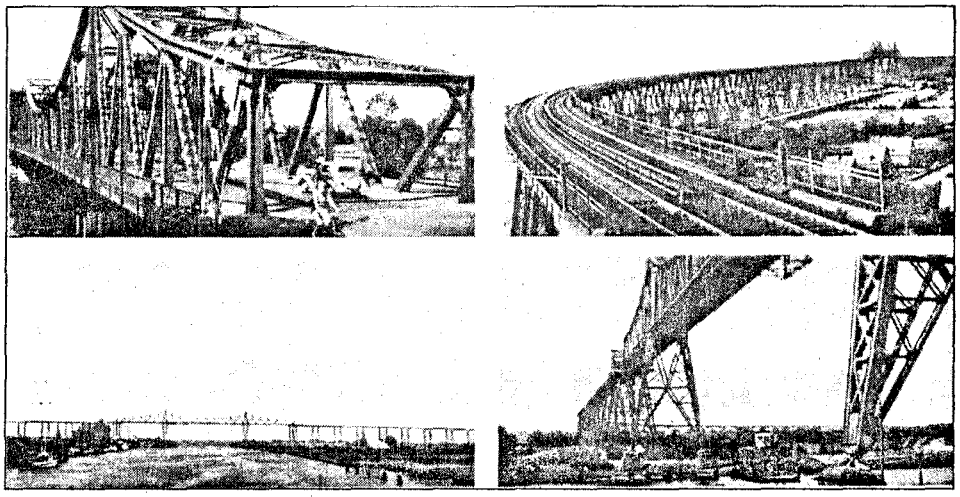

SKULLE SPRENGES: Det ble planlagt å sprenge broene over Kielerkanalen i Rendsburg, hovedforbindelsen med vei og jernbane mellom Skandinavia og Mellom-Europa. (Illustrasjon fra boka)

«De norske styrker i Tyskland 1947-1953. Fra okkupasjon til forsvar av tysk jord». Av Olav Breidlid og Ernst Olav Bjørkevik. Elanders Forlag. Omtalt av Andreas Hagen

Sjefen for Tysklandskommandoen var da den legendariske sjefen for Hegra festning i 1940, generalmajor Hans Reidar Holtermann. Han skulle lede forsvarskampen mot et mulig sovjetisk angrep i Schleswig-Holstein. Oppgaven var å sinke en sovjetisk framrykking nordover mot Danmark i minst tre døgn slik at danskene fikk tid til å mobilisere, men uten at de norske og allierte avdelingene som sto under generalmajor Holtermanns kommando, skulle bli tilintetgjort.

Alt dette og mye mer til stär å lese i boka «De norske styrker i Tyskland 1947-53. Fra okkupasjon til forsvar av tysk jord» av Olav Breidlid og Ernst Olav Bjørkevik på Elanders Forlag.

Alt om brigaden

Boka om Tysklandsbrigaden har mange sider. Den er pottetett av opplysninger om alt nær sagt fra soldatbrakka til Stortingssalen, men i det hele har forfatterne trukket opp og fulgt de de store linjene. De har plassert Tysklandsbrigaden i det aktuelle sikkerhetspolitiske og militære tidsbildet.

Det gjør denne boka til mye mer enn en bok bare for dem som gjennom årene har trampet i Tysklandsbrigadens støvler. Alle med interesse for den nære historie vil ha meget stort utbytte av denne boka.

Reell krigsfare

Det dramatiske høydepunktet kom i 1950. Faren for at Tysklandsbrigaden kunne bli satt inn i kamp og Norge dratt med i en krig mellom de tidligere allierte i ruinene av Hitler-Tyskland, var reell og meget nær.

Da freden etter storkrigen 1939-45 så noenlunde var fordøyd, begynte norske politikere og militære sjefer å tenke på oppbyggingen av det nye norske forsvaret. Tysklandsbrigaden skulle være en hovedmotor i dette arbeidet.

Som tidligere alliert under krigen var det politisk og moralsk riktig at Norge var med i okkupasjonen av Tyskland og i praksis i samarbeid med England. Tysklandsbrigaden ble plassert i den britiske sonen, først i Harz ett år og siden i Schleswig-Holstein.

løpet av noen korte måneder etter seieren over Hitler-Tyskland var seiersglede og fredsrus blitt

TK-SJEF: Generalmajor Hans Reidar Holtermann, den legendariske sjefen på Hegra festning i 1940, ble sjef for Tysklandskommandoen i 1950 og den som skulle lede Tysklandsbrigaden og de allierte styrkene i en mulig forsvarskamp mot sovjetrusserne i Schleswig-Holstein dette hete «Korea-året» for 47 år siden.

avløst av spenning og krisestemning i forholdet til det mektige Sovjetsamveldet. Berlin-blokaden, den sovjetisk innmarsjen i Tsjekkoslovakia og andre spisse situasjoner tvang amerikanere, engelskmenn og franskmenn til å begynne å tenke forsvarskamp mot Sovjet i Tyskland.

Norsk forsvarslinje

Plasseringen av Tysklandsbrigaden i Schleswig-Holstein var en del av den NATO-strategi som ble trukket opp for denne forsvarskampen. Sjefen for den norske Tysklands-kommandoen ble øverste allierte sjef for dette området underlagt sjefen for de britiske styrkene i Tyskland. Forsvarslinjen gikk langs Kieler-kanalen der bruene ble klargjort for sprengning.

Helt til i 1953 skulle denne kanalen være Norges forsvarslinje mot sør. Tysklandsbrigadens oppgave var å forsvare Norge samtidig som brigaden også skulle være med så langt krefter og muligheter rakk i forsvaret av tysk jord.
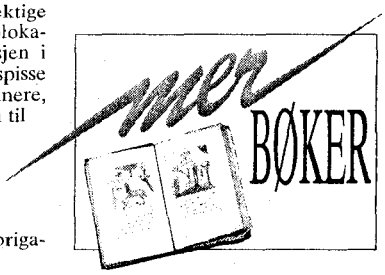
Mye vann har rent ut i hav siden Tysklandsbrigadens dager — heldigvis og lykkelig nok uten de store dramatiske følgene for land og folk. Også i den sammenheng kan det være god grunn til å tro at Tysklandsbrigaden har kunnet yte en aldri så liten skjerv.